

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XIV: 2016

Nr 22 (475)

Data odczytu: 29.06.2016 r.

Data wydania: 29.06.2016 r.

=====

1032. spotkanie

Krzysztof Czerepowicki

ODZNAKI KRAJOZNAWCZE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Na samym wstępie chciałbym Szanownych Państwa poinformować, że Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego uchwalił rok 2016 **ROKIEM KRAJOZNAWSTWA POLSKIEGO**.

Powodem jest przypadająca na ten rok właśnie 110 rocznica powstania Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, którego PTTK jest spadkobiercą i kontynuatorem.

Krajoznawstwo to według „*Słownika języka polskiego*” – „*ruch społeczny, popularyzujący wiedzę o kraju (regionie), m.in. poprzez organizowanie wycieczek, obozów wędrownych o charakterze poznawczo-dydaktycznym; poznanie kraju (regionu) w zakresie różnych dziedzin, np. archeologii, geografii, historii, etnografii*”.

Krajoznawstwo to również – jak wynika z samej nazwy – jedna z domen działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Z krajoznawstwem – w nierozzerwalny sposób od wielu lat – wiąże się zdobywanie odznak funkcjonujących w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. Mam na myśli zarówno odznaki turystyki kwalifikowanej, jak i odznaki krajoznawcze. A samo zdobywanie odznak ściśle łączy się z odkrywaniem i poznawaniem walorów Ojczyzny – począwszy od najbliższej okolicy, myślę tu o małych ojczyznach, a skończywszy na obiektach krajoznawczych znajdujących się w najdalszych zakątkach naszego kraju. Pozwala to również na dostrzeganie piękna, często-kroć przy normalnym przebywaniu w danym miejscu niezauważanego. Dopiero chęć zdobycia odznaki, a tym samym konieczność poznania obiektu krajoznawczego, zmusza turystów do spojrzenia na otaczającą rzeczywistość z innej niż dotychczas perspektywy.

Zdobywanie odznak krajoznawczych może stanowić jeden z ciekawszych czynników aktywizujących młodych ludzi do zaangażowania się na rzecz krajoznawstwa, a o to członkom PTTK chodzi. Może być ono również elementem wy-

korzystywanym w szeroko pojętej działalności wychowawczej prowadzonej w rodzinach, kościele, szkołach, harcerstwie czy też w innych organizacjach środowiskowych.

Z tego powodu właśnie tworzony przez lata i obowiązujący do dziś w PTTK system odznak stanowi jeden z istotniejszych elementów tego procesu. W regulaminach każdej z odznak zamieszczono, w mniejszym lub większym zakresie, pewne wymogi związane z krajoznawstwem. Zdecydowana większość regulaminów odznak krajoznawczych daje możliwość łączenia zdobywania tych odznak ze zdobywaniem odznak turystyki kwalifikowanej. Wędrówki realizowane na szlakach turystycznych są lub mogą być zatem wędrówkami krajoznawczymi. Pozwala to na równoczesne gromadzenie punktów bądź zdobywanie potwierdzeń zwiedzenia obiektów do kilku rodzajów odznak zarówno turystyki kwalifikowanej jak i krajoznawczych.

Wracając do regionalnych odznak krajoznawczych, warto powołać się na Zbigniewa Lewandowskiego, który w opracowaniu „*Odznaki krajoznawcze PTTK*” słusznie stwierdza: „Niejednokrotnie, zdobywając punkty w wybranej przez siebie dyscyplinie turystyki kwalifikowanej, ze zdziwieniem stwierdzamy, że ocieramy się o historię, odwiedzamy i oglądamy przepiękne zabytki architektury i urzekające swą urodą zakątki przyrody. Szukamy o nich informacji i niejednokrotnie stwierdzamy, że ktoś już je dla nas odkrył. Odkrył i uprzystępniał w formie odznaki regionalnej.”

Zdecydowana większość regionalnych odznak krajoznawczych powstaje i będzie w dalszym ciągu powstawała z potrzeby serca działaczy PTTK pracujących w tzw. terenie. Regulaminy tych odznak są tak skonstruowane, aby umożliwić osobom je zdobywającym odwiedzenie najciekawszych zakątków danego regionu Polski, bądź obszaru przyrody chronionej, bądź poznawanej miejscowości. Przebogata różnorodność regionalnych odznak krajoznawczych daje zdobywcom możliwość pogłębienia wiedzy o obszarze, który wzbudził zainteresowanie. Regulaminy odznak stanowią doskonałą pomoc, czy inaczej mówiąc są doskonałą „ściągą” w zakresie wyboru miejsc godnych odwiedzenia np. przy okazji rodzinnych wypadów za miasto czy też wycieczek szkolnych. W szczególny sposób dotyczy to nauczycieli, wybierających się z uczniami w regiony mniej sobie znane. Dokładne zaplanowanie trasy wycieczki, i jej istotnych elementów pozwoli opiekunowi grupy na przekazać ważne wiadomości krajoznawcze, historyczne, przyrodnicze czy też gospodarcze, nawet jeśli nie ma on wykształcenia związanego z tymi dziedzinami wiedzy. Ponadto odznaki turystyczne i krajoznawcze mogą stać się niepowtarzalną pamiątką z pobytu w danym miejscu i przeżytych przygód. Poza ciekawym sposobem dokumentowania turystycznych i krajoznawczych poszukiwań, idea zdobywania odznak krajoznawczych uczy zaangażowania i systematyczności.

Odznaki regionalne służą popularyzacji bardzo ważnej dzisiaj idei regionalizmu i są atrakcyjne zarówno dla miejscowych turystów i krajoznawców, jak i dla osób przyjeżdżających z daleka. W dobie globalizacji, kiedy góralski kapelusz z muszelkami czy ciupagę można kupić zarówno na Krupówkach w Zakopanem, jak i na

molo w Sopocie, regionalna odznaka zdobyta podczas wycieczki czy wakacji może być jedyną i niepowtarzalną pamiątką.

I w tę koncepcję znakomicie wpisują się regionalne odznaki krajoznawcze wprowadzane przez oddziały PTTK funkcjonujące na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Obecnie na terenie naszego województwa funkcjonują 24 różne regionalne odznaki krajoznawcze.

1. Odznaka Krajoznawcza Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Najważniejsza odznaka w województwie została ustanowiona 17 listopada 2000 roku przez Kujawsko-Pomorskie (Regionalne) Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK w celu popularyzacji walorów krajoznawczych regionu rozumianego jako obszar województwa kujawsko-pomorskiego oraz zachęcania do ich systematycznego poznawania, a także w celu popularyzacji turystyki i krajoznawstwa. Odznaka posiada cztery stopnie: brązowy, srebrny, złoty oraz złoty z diamentem, które przyznawane są w kolejności. Odznakę w stopniu złotym z diamentem można przyznać honorowo za szczególne zasługi w dziedzinie popularyzowania krajoznawstwa regionu. Można ją zdobywać począwszy od 7 roku życia w trakcie dowolnych wycieczek zbiorowych i indywidualnych. Warunkiem zdobycia odznaki jest zwiedzenie ustalonej regulaminem liczby obiektów krajoznawczych z poszczególnych grup, według uznania zdobywającego. Punkty przyznaje się wyłącznie za zwiedzanie obiektów krajoznawczych wymienionych w kanonie stanowiącym załącznik do regulaminu odznaki. Maksymalny czas zdobywania odznaki w stopniu brązowym wynosi jeden rok. Pozostałe stopnie zdobywa się w dowolnym czasie.

Podstawą weryfikacji odznaki jest indywidualnie prowadzona dokumentacja. Forma dokumentacji jest dowolna (książeczka, kronika itp.), musi jednak zawierać podstawowe dane osobowe zdobywającego odznakę, nazwy i daty zwiedzanych obiektów oraz potwierdzenia ich zwiedzania (odcisk pieczęci z danego obiektu lub miejscowości, w której obiekt się znajduje, zdjęcie wykonane osobiście, bilet wstępu lub poświadczenie pieczętą i podpisem członka kadry programowej PTTK - przewodnika, instruktora, przewodnika). Weryfikacji na podstawie przedłożonej dokumentacji dokonują cztery zespoły weryfikacyjne funkcjonujące przy oddziałach PTTK w Grudziądzu, Miejskim w Toruniu, Regionalnym „Szlak Brdy” w Bydgoszcy oraz Kujawskim we Włocławku .

Zwiedzane obiekty krajoznawcze mogą być zaliczone również do innych odznak PTTK, zarówno turystycznych, jak i krajoznawczych.

Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu

2. Odznaka Krajoznawcza „Znam Grudziądz i okolice”

Odznaka „Znam Grudziądz i okolice” została ustanowiona w 2003 roku przez Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu dla uczczenia 50-tej rocznicy powstania i działalności grudziądzkiego oddziału w strukturach Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Odznaka ma na celu zachęcenie do poznania walorów turystyczno-krajoznawczych miasta Grudziądz i jego najbliższych okolic, poszerzenie wiedzy historycznej i geograficzno-przyrodniczej o tej części Ziemi Chełmińskiej oraz popularyzację aktywnych form spędzania wolnego czasu.

Odznaka jest jednostopniowa. Czas jej zdobywania nie jest ograniczony. Można ją zdobywać po ukończeniu 6-go roku życia.

Poświadczenia spełnienia wymagań należy uzyskiwać w samodzielnie opracowanych dzienniczkach.

Warunkiem zdobycia odznaki „Znam Grudziądz i okolice” jest zwiedzenie grudziądzkiego Starego Miasta oraz rejonu Góry Garnizonowej, a także odbycie wycieczki wokół Grudziądz na ustalonej trasie połączonej ze zwiedzaniem zabytków kultury materialnej, obiektów przyrodniczych i miejsc pamięci narodowej.

Dokumentację potwierdzającą spełnienie wymogów do zdobycia odznaki należy przedstawić do weryfikacji Referatowi Weryfikacyjnemu przy Oddziałowej Komisji Krajoznawczej w Grudziądz. W przypadku weryfikacji korespondencyjnej konieczne jest załączenie koperty i znaczków zwrotnych.

3. Odznaka Krajoznawcza „Miłośnik Twierdzy Grudziądz”

Ustanowiona została przez Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w 2004 roku w celu popularyzacji walorów krajoznawczych Grudziądz i jego okolic, w szczególności obiektów fortyfikacyjnych dawnej Twierdzy Grudziądz. Odznaka jest jednostopniowa, mogą ją zdobywać osoby powyżej 7 roku życia spełniające warunki objęte regulaminem. Warunkami zdobycia odznaki jest udokumentowane zwiedzenie cytadeli grudziądzkiej podczas dni otwartych lub indywidualnie z przewodnikiem oraz udokumentowane zwiedzenie co najmniej 5 (pięciu) fortów wewnętrznego i zewnętrznego pierścienia umocnień Twierdzy Grudziądz. Czas zdobywania odznaki jest dowolny. Podstawą do weryfikacji odznaki jest dostarczony do Referatu Weryfikacyjnego Komisji Krajoznawczej Oddziału PTTK w Grudziądz dzienniczek lub samodzielnie wykonana kronika zdobywcy odznaki.

Odznakę Krajoznawczą „Miłośnik Twierdzy Grudziądz” można zdobywać równolegle z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi, obowiązuje jednak prowadzenie odrębnej kroniki.

4. Regionalna Odznaka Krajoznawcza „Szlakiem zamków, pałaców i dworów Ziemi Chełmińskiej”

Zarząd Oddziału PTTK im. ks. pplk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, w celu spopularyzowania walorów krajoznawczych, historycznych i turystycznych Ziemi Chełmińskiej i jej pogranicza, oraz chcąc ocalić od zapomnienia przynajmniej niektóre, zabytkowe obiekty architektury militarnej i rezydencjonalnej regionu, ustanowił tą odznakę w 2006 roku. Odznaka posiada cztery stopnie: brązowy, srebrny, złoty oraz złoty z diamentem. Odznakę może zdobywać każdy turysta po ukończeniu 7 roku życia podczas wycieczek indywidualnych lub zbiorowych na terenie Ziemi Chełmińskiej i jej pogranicza.

Odznakę zdobywa się w kolejności stopni. Okres zdobywania kolejnych stopni jest nielimitowany. Można ją zdobywać równoległe wraz z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi pod warunkiem prowadzenia odrębnej dokumentacji.

Odznaka złota i złota z diamentem może być – uchwałą Zarządu Oddziału – przyznana także jako odznaka honorowa za znaczące zasługi i osiągnięcia w popularyzacji i ochronie zabytków Ziemi Chełmińskiej.

Forma prowadzenia dokumentacji (kronika, skoroszyt, książeczka, arkusik) jest dowolna. Nie dopuszcza się jednak prowadzenia kroniki w formacie cyfrowym, na nośnikach komputerowych. Nośnik taki zawierający fotografie obiektów może stanowić jedynie uzupełnienie wymaganej dokumentacji.

Dla zdobycia poszczególnych stopni wymagane jest zwiedzenie określonej regulaminem liczby poszczególnych grup obiektów. Punktowane są jedynie obiekty znajdujące się w kanonie, stanowiącym załącznik do regulaminu i jego integralną część.

Dokumentację potwierdzającą spełnienie wymogów do zdobycia poszczególnych, kolejnych stopni odznaki należy przedstawić do weryfikacji Referatowi Weryfikacyjnemu Oddziałowej Komisji Krajoznawczej w Grudziądzu, wraz z zestawieniem dotychczas zwiedzonych obiektów. Zestawienie to nie jest wymagane przy zdobywaniu odznaki w stopniu brązowym. W przypadku weryfikacji korespondencyjnej konieczne jest załączenie koperty i znaczków zwrotnych.

5. Regionalna Odznaka Krajoznawcza „Szlakiem kościołów gotyckich Ziemi Chełmińskiej”

Zarząd Oddziału PTTK im. ks. pplk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, w celu spopularyzowania walorów krajoznawczych, historycznych i turystycznych Ziemi Chełmińskiej i jej pogranicza oraz chcąc upowszechnić znajomość gotyckiej architektury sakralnej regionu, ustanowił tą odznakę w 2006 roku. Odznaka posiada cztery stopnie: brązowy, srebrny, złoty oraz złoty z diamentem.

Odznakę może zdobywać każdy turysta po ukończeniu 7 roku życia podczas wycieczek indywidualnych lub zbiorowych na terenie Ziemi Chełmińskiej i jej pogranicza.

Odznakę zdobywa się w kolejności stopni. Okres zdobywania kolejnych stopni jest nielimitowany. Odznakę można zdobywać równolegle wraz z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi pod warunkiem prowadzenia odrębnej dokumentacji.

Odznaka złota i złota z diamentem może być – uchwałą Zarządu Oddziału – przyznana także jako odznaka honorowa za znaczące zasługi i osiągnięcia w popularyzacji i ochronie zabytków Ziemi Chełmińskiej.

Forma prowadzenia dokumentacji (kronika, skoroszyt, książeczka, arkusik) jest dowolna. Nie dopuszcza się jednak prowadzenia kroniki w formacie cyfrowym, na nośnikach komputerowych. Nośnik taki zawierający fotografie obiektów może stanowić jedynie uzupełnienie wymaganej dokumentacji.

Dla zdobycia poszczególnych stopni wymagane jest zwiedzenie określonej regulaminem liczby poszczególnych grup obiektów. Punktowane są jedynie obiekty znajdujące się w kanonie, stanowiącym załącznik do regulaminu.

Dokumentację potwierdzającą spełnienie wymogów do zdobycia poszczególnych, kolejnych stopni odznaki należy przedstawić do weryfikacji Referatowi Weryfikacyjnemu przy Oddziałowej Komisji Krajoznawczej w Grudziądzu, wraz z zestawieniem dotychczas zwiedzonych obiektów. Zestawienie to nie jest wymagane przy zdobywaniu odznaki w stopniu brązowym. W przypadku weryfikacji korespondencyjnej konieczne jest załączenie koperty i znaczków zwrotnych.

6. Regionalna Odznaka Krajoznawcza „Szlakami 18. Pułku Ułanów Pomorskich”

1 września 2009 roku w 70 rocznicę wybuchu II wojny światowej Zarząd Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, w celu upamiętnienia wielce zasłużonego dla historii Polski 18. Pułku Ułanów Pomorskich, miejsc jego walk i działań w obronie Niepodległości Ojczyzny, oraz w celu przypomnienia młodszemu pokoleniu ceny słowa Wolność, ponadto chcąc ocalić od zapomnienia ślady milej sercu każdego Polaka kawalerii, ustanowił tę odznakę.

Odznaka jest jednostopniowa i można ją zdobywać na terenach związanych z historią Pułku w czasach pokoju i wojen zarówno na terenie Polski, jak i poza jej obecnymi granicami.

Odznakę może zdobywać każdy turysta po ukończeniu 7 roku życia podczas wycieczek indywidualnych lub zbiorowych. Okres zdobywania odznaki jest nielimitowany. Odznakę można zdobywać równolegle wraz z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi, pod warunkiem prowadzenia odrębnej dokumentacji (kroniki).

Odznaka może być przyznana także jako honorowa za znaczące zasługi i osiągnięcia w popularyzacji wiedzy o kawalerii polskiej.

Dla uzyskania odznaki wymagane jest zwiedzenie 10 miejsc (obiektów) lub miejscowości, w tym 3 obowiązkowych.

Punktowane są jedynie obiekty znajdujące się w kanonie, stanowiącym załącznik do regulaminu.

Forma prowadzenia dokumentacji (kronika, skoroszyt, książeczka, arkusik) jest dowolna. Nie dopuszcza się jednak prowadzenia kroniki w formacie cyfrowym, na nośnikach komputerowych. Nośnik taki zawierający fotografie obiektów może stanowić jedynie uzupełnienie wymaganej dokumentacji.

Dokumentację potwierdzającą spełnienie wymogów do zdobycia odznaki wraz z zestawieniem zwiedzonych obiektów należy przedstawić do weryfikacji Referatowi Weryfikacyjnemu przy Oddziałowej Komisji Krajoznawczej w Grudziądzu. W każdej dokumentacji musi znaleźć się przynajmniej jedna z żurawiejek 18. Pułku Ułanów Pomorskich. W przypadku weryfikacji korespondencyjnej konieczne jest załączenie koperty i znaczków zwrotnych.

7. Odznaka Krajoznawcza „Przyjaciel Borów Tucholskich”

Odznaka Krajoznawcza „Przyjaciel Borów Tucholskich” ustanowiona została w 2007 roku przez Kujawsko-Pomorskie (Regionalne) Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK przy współudziale Oddziałowej Komisji Krajoznawczej w Grudziądzu dla uczczenia 85 rocznicy zorganizowanej działalności turystyczno-krajoznawczej w Grudziądzu oraz ogłoszonego przez Zarząd Główny PTTK „Roku Szlaków”.

Odznaka ma na celu zachęcenie do poznania walorów turystyczno-krajoznawczych przepięknego fragmentu Polski, jakim są Bory Tucholskie, poszerzenie wiedzy historycznej i geograficzno-przyrodniczej o tej części kraju oraz popularyzację aktywnych form spędzania wolnego czasu, wypoczynki i rekreacji.

Odznaka ma trzy stopnie: brązowy (popularny), srebrny (zaawansowany) oraz złoty (ekspert). Odznakę można zdobywać po ukończeniu 6-go roku życia w kolejności stopni. Czasokres zdobywania kolejnych stopni jest nieograniczony.

Odznakę można zdobywać równolegle wraz z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi pod warunkiem prowadzenia odrębnej dokumentacji.

Dla zdobycia poszczególnych stopni wymagane jest zwiedzenie określonej regulaminem liczby obiektów krajoznawczych oraz przebycie dowolnego szlaku turystycznego. Zarówno obiekty jak i szlaki znajdują się w wykazie stanowiącym załącznik do regulaminu.

Dokumentację potwierdzającą spełnienie wymogów do zdobycia poszczególnych, kolejnych stopni odznaki należy przedstawić do weryfikacji Referatowi Weryfikacyjnemu przy Oddziałowej Komisji Krajoznawczej w Grudziądzu, wraz

z zestawieniem dotychczas zwiedzonych obiektów. Zestawienie to nie jest wymagane przy zdobywaniu odznaki w stopniu brązowym.

Regionalny Oddział PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy

8. Odznaka Krajoznawcza „Śladami Mennonitów w Polsce”

W celu poznania i uszanowania tradycji osadników ołędzkich Regionalny Oddział PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy w 2012 roku ustanowił odznakę krajoznawczą „Śladami Mennonitów w Polsce”. Posiada ona trzy stopnie – brązowy, srebrny i złoty. Odznakę można zdobywać po ukończeniu 8 roku życia, a czas zdobywania poszczególnych stopni jest nieograniczony.

Podstawą weryfikacji, którą prowadzi wyżej wymieniony oddział jest kronika odznaki, którą należy prowadzić samodzielnie w dowolnej formie – za wyjątkiem formy elektronicznej.

W celu zdobycia odznaki należy zwiedzić i udokumentować zwiedzenie: cmentarzy z pochówkami, chałup oraz innych obiektów związanych z mennonitami np. spichlerze, ekspozycje w muzeach lub skansenach, ślady działalności np. terpy, wały przeciwpowodziowe, rowy melioracyjne, kanały, stawy, nasadzenia, układ wsi, rozłogi pól itp.).

9. Regionalna Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza „Wędrownik Kujaw i Pomorza”

Odznaka została ustanowiona przez były Zarząd Wojewódzki PTTK w Bydgoszczy w 1983 roku, a kontynuowana jest od 2009 roku przez Regionalny Oddział PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy i ma służyć popularyzacji szeroko rozumianych wartości krajoznawczych regionu. Odznakę weryfikuje i przyznaje zespół weryfikacyjny regionalnych odznak krajoznawczych przy R.O. PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy.

Odznaka posiada 4 stopnie: brązowy, srebrny, złoty, złoty z wawrzynem. Odznakę zdobywa się w kolejności stopni. Minimalna liczba punktów do zdobycia na stopień brązowy wynosi 20, srebrny – 40 i złoty – 60. Może ją zdobywać każdy po ukończeniu 8 roku życia w czasie dowolnych wycieczek zbiorowych i indywidualnych, a osiągnięte punkty mogą być zaliczane do innych odznak według właściwych regulaminów. Odznaka stopnia złotego z wawrzynem przyznawana jest posiadaczom odznaki w stopniu złotym za aktywną działalność twórczą, przejawiającą się w różnych formach popularyzatorskich dotyczących krajoznawstwa regionu.

Punkty przyznaje się za: uczestniczenie w imprezach turystycznych organizowanych przez R.O. PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy; uczestnictwo w innych

impresach i wycieczkach oraz za zwiedzanie obiektów według załącznika zawartego w regulaminie.

Dokumentację wycieczek i zwiedzanych obiektów należy prowadzić samodzielnie w dowolnej formie – za wyjątkiem formy elektronicznej. Dokumentację wraz z dodatkowymi (ewentualnie) materiałami należy przesłać do Oddziałowej Komisji Krajoznawczej R.O. PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy. Turyści spoza Bydgoszczy dołączają kopertę zwrotną ze znaczkiem pocztowym o odpowiednim nominale.

10. Regionalna Odznaka Krajoznawczo-Turystyczna „Przyjaciel Bydgoszczy”

Funkcjonująca od 2012 roku w nowej formule odznaka została ustanowiona przez Regionalny Oddział PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy. Ma ona na celu propagowanie i popularyzację Bydgoszczy, jej walorów historycznych oraz kulturalno-przyrodniczych.

Odznaka posiada trzy stopnie – brązowy, srebrny i złoty. Odznakę może zdobywać każdy po ukończeniu 10 roku życia. Zdobywa się ją w kolejności stopni, począwszy od stopnia brązowego. Dla poszczególnych stopni odznaki wymagane jest zwiedzenie obiektów w ilości podanej w tabeli znajdującej się w regulaminie odznaki. Na stopień brązowy wymagana jest liczba 20 obiektów, na stopień srebrny – 30, a na stopień złoty – 45. Przy weryfikacji odznaki zaliczane będą wyłącznie obiekty wymienione w kanonie odznaki. Kanon ten obejmuje obiekty zgrupowane w działach: architektura, zabytek techniki, muzeum, miejsce pamięci narodowej, przyroda, archeologia, pozostałe obiekty.

Dokumentację zwiedzanych obiektów należy prowadzić samodzielnie w dowolnej formie. Weryfikacji dokonuje i odznakę przyznaje zespół weryfikacyjny regionalnych odznak krajoznawczych przy R.O. PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy.

11. Regionalna Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza „Miłośnik Brdy”

Zarząd Regionalnego Oddziału PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy w 2009 roku znowelizowanym regulaminem wprowadził odznakę „Miłośnik Brdy”. Jest ona odznaką przyznawaną osobom odwiedzającym w celach krajoznawczych rzekę Brdę, Bory Tucholskie i część Kaszub, przez które Brda przepływa.

Odznakę weryfikuje Oddziałowa Komisja Krajoznawcza na wniosek organizacji turystycznych lub turystów indywidualnych.

Odznaka jest dwustopniowa: zwykła i z laurem.

Odznakę zwykłą przyznaje się za 5-krotne w ciągu najmniej 5 lat odwiedzanie w celach poznawczych Brdy i określonych terenów, a odznakę z laurem za 10-krotne w ciągu najmniej 10 lat (każdorazowy po-

byt nie krótszy niż 3 dni) odwiedzanie w celach poznawczych tych terenów. Pobyty winny być poświadczone w książeczkach turystyki kwalifikowanej lub w dowolnie wykonanej kronice zdobywania odznaki. Pobyty należy udowodnić pieczętkami z nazwami miejscowości, w inny sposób jednoznacznie potwierdzający pobyt w danym miejscu lub przez członków kadry programowej PTTK.

Zarząd R.O. PTTK „Szlak Brdy” ma prawo przyznać honorowa odznakę „Milośnik Brdy” za wybitne, wieloletnie zasługi w popularyzacji turystyki i krajoznawstwa na terenach związanych z rzeką Brdą.

12. Regionalna Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza „Młody Turysta Bydgoszczy”

Ustanowiona w 2010 roku przez Regionalny Oddział PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy odznaka ma na celu propagowanie i popularyzację miasta Bydgoszczy, jego walorów historycznych, przyrodniczych i krajoznawczych wśród dzieci i młodzieży. Odznaka jest stała – jednostopniowa. Odznakę mogą zdobywać dzieci i młodzież w wieku od 6 lat.

Warunki uzyskania odznaki są dostosowane do młodych mieszkańców miasta i regionu. A są to: a) udział w dwóch Rajdach Młodego Turysty, b) kurs Bydgoskim Tramwajem Wodnym potwierdzony bilet, c) obecność na spektaklu, koncercie lub widowisku w bydgoskim teatrze, filharmonii lub operze potwierdzona bilet, d) wizyta w jednym z bydgoskich muzeów potwierdzona pieczętką lub bilet, oraz krótki opis oraz samodzielnie wykonany rysunek obiektów krajoznawczych z zestawienia zawartego w regulaminie. Dokumentację wycieczek należy prowadzić samodzielnie w dowolnej formie.

Oddział PTTK im. Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie

13. Odznaka „Turysta Chełmna”

Ustanowiona przez Zarząd Oddziału PTTK im. Ziemi Chełmińskiej Odznaka „Turysta Chełmna” ma na celu popularyzację znakowanych szlaków pieszych, walorów turystyczno-krajoznawczych oraz poznanie piękna, historii i teraźniejszości Chełmna i regionu. Jest to najstarsza, bo funkcjonująca od 1982 roku, odznaka regionu kujawsko-pomorskiego.

Odznakę można zdobywać od 6 roku życia na wycieczkach indywidualnych lub zbiorowych (obozach wędrownych, rajdach itp.). Czas zdobywania odznaki dowolny.

Odznakę można zdobywać równolegle z OTP lub innymi odznakami. Przejście szlaków może nastąpić w odcinkach w dowolnym okresie czasu, kierunek ich pokonywania jest dowolny.

Odznaka „Turysta Chełmna” jest odznaką pięciostopniową. Pierwszy stopień (popularna) – wstęga zielona, drugi (brązowa) – wstęga niebieska, trzeci (srebrna) – wstęga żółta, czwarty (złota) – wstęga biała i piąty (za wytrwałość) – wstęga czerwona. Wymagana jest kolejność zdobywania poszczególnych stopni odznaki. Odznakę weryfikuje i przyznaje Oddziałowa Komisja Krajoznawcza oddziału PTTK w Chełmnie.

14. Odznaka „Turysta Chełmży”

Zarząd Oddziału PTTK im. Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie w celu popularyzacji walorów turystyczno-krajoznawczych oraz poznania piękna, historii i teraźniejszości Chełmży i regionu ustanowił Odznakę PTTK „Turysta Chełmży”.

Jednostopniową odznakę można zdobywać od 6-go roku życia podczas wycieczek indywidualnych lub zbiorowych (obozach wędrownych, rajdach itp.) w dowolnym okresie czasu.

Odznakę można zdobywać równolegle z innymi odznakami.

Warunkiem zdobycia odznaki jest zwiedzenie Chełmży, zabytkowego kościoła, pałacu oraz karczmy w Nawrze, zabytków sztuki sakralnej (kościółów) w Biskupicach, Dźwierznie, Grzywnie, Kielbasinie, pałaców w Głuchowie, Pluskowężach oraz odwiedzenie miejsc martyrologii w Grodnie, Kuchni.

15. Odznaka Krajoznawcza „Miłośnik Twierdzy Chełmno”

Zarząd Oddziału PTTK im. Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie ustanowił odznakę krajoznawczą „Miłośnik Twierdzy Chełmno”, która nawiązuje do funkcjonujących już w województwie kujawsko-pomorskim odznak („Miłośnik Twierdzy Grudziądz” i „Miłośnik Twierdzy Toruń”) poświęconych zabytkom sztuki nadwiślańskiego budownictwa militarne. Odznaka ta ma na celu popularyzację obiektów fortyfikacyjnych dawnej Twierdzy Chełmno oraz walorów krajoznawczo-turystycznych miejscowości z nią związanych.

Aby zdobyć odznakę należy w dowolnym okresie, podczas indywidualnych lub zbiorowych wycieczek udokumentować zwiedzanie danych obiektów np. załączonym zdjęciem, pieczętką przewodnika, wpisem organizatora wycieczki, urzędu gminy, organizacji, sołtysa, sklepu itp. Przy dokumentowaniu zwiedzanych obiektów można posłużyć się specjalnym dzienniczkiem zawierającym pełen regulamin przyznawania i zdobywania odznak. Dzienniczek ten jest do pobrania na stronie internetowej oddziału. Odznaka „Miłośnik Twierdzy Chełmno” ma trzy stopnie: brązowy, srebrny i złoty. Wymagana jest kolejność zdobywania poszczególnych stopni odznaki, a obiekty zaliczone na jeden stopień nie mogą się powtarzać przy kolejnych stopniach.

Oddział Miejski PTTK im. Mariana Sydowa w Toruniu

16. Odznaka „Miłośnik Twierdzy Toruń”

Odznaka „Miłośnik Twierdzy Toruń” została ustanowiona przez Oddział Miejski PTTK im. Mariana Sydowa w Toruniu. Celem ustanowionej odznaki jest popularyzacja walorów krajoznawczych miasta, szczególnie obiektów fortyfikacyjnych dawnej twierdzy Toruń. Odznaka ma zachęcić szerokie grono turystów, krajoznawców i miłośników fortyfikacji do przyjazdu i poznania doskonale zachowanego pierścienia fortów usytuowanych wokół Torunia.

Odznaka jest jednostopniowa, zdobywać ją może osoba powyżej 8 roku życia dysponująca dzienniczkiem odznaki oraz spełniająca wszystkie wymagane warunki.

Odznakę zdobywa się przez a) uzyskanie w zwiedzanych obiektach potwierdzeń okolicznościową pieczętką oraz wpisów dat dziennych; b) podanie dokładnych adresów określonych obiektów twierdzy; c) określenie znaczenia podanych terminów oraz d) wzięcie udziału w dwóch specjalistycznych wycieczkach z cyklu: „Zwiedzamy Twierdzę Toruń”.

Czas zdobywania odznaki jest ściśle określony i wynosi od 6 do 24 miesięcy, a liczony jest od daty rozpoczęcia jej zdobywania. Kolejność zwiedzania poszczególnych obiektów oraz spełnienia warunków jest całkowicie dowolna.

Podstawą do zweryfikowania odznaki jest dostarczenie do Oddziału Miejskiego PTTK w Toruniu potwierdzonego i wypełnionego dzienniczka odznaki. Osoby z poza Torunia załączają do przesłanego dzienniczka zaadresowaną kopertę zwrotną ze znaczkiem pocztowym.

17. Kujawsko-Pomorska Odznaka Świętego Jakuba

W celu promocji Europejskiego Szlaku Kulturowego – Świętego Jakuba przebiegającego przez teren województwa kujawsko-pomorskiego oraz znajdujących się na nim obiektów dziedzictwa narodowego i walorów krajoznawczych - administrator szlaku – Oddział Miejski PTTK im. Mariana Sydowa w Toruniu ustanowił 1 czerwca 2012 roku Kujawsko-Pomorską Odznakę Świętego Jakuba.

Jednostopniową odznakę można zdobywać w dowolnym czasie, bez względu na wiek, spełniając poniższe warunki: a) zrealizować pięć pieszych wędrówek lub pięć rowerowych przejazdów po Szlaku św. Jakuba w granicach województwa kujawsko-pomorskiego; b) każda wędrówka piesza nie może być krótsza niż 20 km, w przypadku przejazdu rowerem wymagane jest minimum 30 km; c) potwierdzenie przejść i przejazdów dokonuje się w indywidualnie prowadzonych dzienniczkach lub kronikach. Honorowane będą jedynie oryginalne stemple, pieczęcie, zdjęcia i bilety wstępów z obiektów i miejscowości znajdujących się na szlaku, umieszczo-

wione w dzienniczku – kronice. Każdorazowo wędrówka lub przejazd aby zostały zaliczone muszą posiadać minimum 4 potwierdzenia (po jednym na początku i końcu oraz dwa ze środka realizowanej trasy).

Dzienniczek – kronika musi zawierać imię i nazwisko właściciela oraz miejscowość jego zamieszkania. Każdy wpis powinien być czytelny i zawierać: datę dzienną, kolejne miejscowości znajdujące się na danym przejściu lub przejeździe oraz kilometrą.

Po spełnieniu powyższych warunków dzienniczek – kronikę należy dostarczyć w celu weryfikacji do siedziby Oddziału Miejskiego PTTK w Toruniu, tam też po zweryfikowaniu dzienniczek – kronikę będzie można odebrać, a także nabyć Kujawsko-Pomorską Odznakę Św. Jakuba.

Odznaka jest zdobywana, wyjątkowo może też zostać przyznana honorowo.

Pałucki Oddział PTTK w Żninie

18. Pałucka Odznaka Krajoznawcza

Ustanowiona została w 1984 przez zarządy oddziałów PTTK w Żninie oraz w Wągrowcu w celu popularyzacji historii, kultury i piękna krajobrazu Pałuk. Zdobywać ją może każdy, kto ukończył 12 lat. Odznaka posiada trzy stopnie. Aby zdobyć stopień brązowy należy zapoznać się z dziesięcioma miejscowościami z rekomendowanej listy, na stopień srebrny – z 25, a na złoty z 40. Kolejne stopnie zdobywać należy kolejno, w odstępie minimum dwunastu miesięcy. Przy zdobywaniu odznaki wyższego stopnia nie można zaliczać powtórnie miejscowości i obiektów krajoznawczych już wcześniej zwiedzonych. Lista rekomendowanych miejscowości i obiektów znajduje się w regulaminie odznaki. Przy ubieganiu się o wyższy stopień odznaki należy przedłożyć książeczki względnie kroniki ze zweryfikowanymi poprzednio stopniami.

Zdobywając Pałucką Odznakę Krajoznawczą PTTK można równocześnie zdobywać odznaki PTTK zgodnie z ich regulaminami. Podstawą do ubiegania się o przyznanie odznaki jest książeczka turystyki kwalifikowanej (OTP, KOT, MOT, TM, TOK) lub samodzielnie opracowana kronika, która musi zawierać daty, trasy wycieczki, zwiedzane miejscowości i obiekty krajoznawcze oraz potwierdzenie pobytu.

19. Odznaka „Szlakiem Pałuckich Kościołów Drewnianych”

W celu popularyzacji Pałuk oraz zachęcenia turystów do poznania piękna krajobrazu, przeszłości historycznej i zabytków sakralnej architektury drewnianej Pałucki Oddział PTTK w Żninie w 2001 roku ustanowił jednostopniową Odznakę „Szlakiem Pałuckich Kościołów Drewnianych”.

Odnakę może zdobywać każdy turysta w czasie wycieczek indywidualnych lub zbiorowych zwiedzając określone w regulaminie obiekty sztuki sakralnej.

Dla uzyskania odznaki należy zwiedzić 12 spośród 15 obiektów wymienionych w załączniku do regulaminu. Termin zdobywania odznaki jest nieokreślony.

Podstawą do ubiegania się o przyznanie odznaki jest książeczka turystyki kwalifikowanej (OTP, KOT, MOT, TM, TOK itd.) lub samodzielnie opracowana kronika, która musi zawierać datę zwiedzania obiektu z potwierdzeniem pobytu w danej miejscowości.

Kujawski Oddział PTTK we Włocławku

20. Odznaka Krajoznawczo-Turystyczna „Znam Włocławek i okolice”

Odnakę Krajoznawczo-Turystyczną „Znam Włocławek i okolice” Kujawski Oddział PTTK we Włocławku ustanowił w celu zachęcenia mieszkańców Ziemi Dobrzyńsko-Kujawskiej i przybywających tu turystów do poznania historii, zabytków, przyrody i współczesności Włocławka i okolic.

Trzystopniową odznakę (brązową, srebrną i złotą) może zdobywać każdy, kto ukończył 12 lat i spełnia warunki przewidziane regulaminem odznaki.

Odnaka może być zdobywana podczas wycieczek organizowanych przez komisje, koła i kluby Kujawskiego Oddziału PTTK oraz inne organizacje turystyczne, podczas wycieczek rodzinnych i indywidualnych w ramach hasła „Aktywnie wypoczywaj wśród przyrody i zabytków”. Trasy wycieczek powinny być szczegółowo wpisane do samodzielnie przygotowanych dzienniczków i poświadczone przez przewodnika turystycznego prowadzącego wycieczkę lub przewodnika turystyki kwalifikowanej, albo potwierdzone na trasie i w miejscu zwiedzania.

Odnakę można zdobywać równoległe z innymi odznakami krajoznawczo-turystycznymi przy zachowaniu kolejności stopni. Odnakę przyznaje na podstawie stosownych dokumentów Kujawski Oddział PTTK we Włocławku.

21. Odznaka „Mały Krajoznawca okolic Włocławka”

Pierwsza w województwie odznaka krajoznawcza skierowana do najmłodszych została ustanowiona przez Oddział Kujawski PTTK we Włocławku dla uczczenia 90. rocznicy zorganizowanego szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego w Polsce.

Odnaka jest jednostopniowa i mogą ją zdobywać dzieci do 8. roku życia podczas wycieczek rodzinnych, w grupach przedszkolnych i szkolnych.

Warunki zdobywania odznaki: a) udział w pięciu wycieczkach po Włocławku i okolicach; b) spacer szlakiem zabytków po Włocławku; c) spacer do dwóch miejsc pamięci narodowej; d) zwiedzenie jednego kościoła zabytkowego lub współczesne-

go; e) spacer ścieżką przyrodniczą np. w Warzachewce lub poznanie pomnika przyrody w najbliższej okolicy; f) zwiedzenie muzeum etnograficznego we Włocławku lub skansenu w Kłóbce; g) wykonanie dokumentacji rysunkowej najciekawszego obiektu z każdej wycieczki w zeszycie lub bloku rysunkowym. Pamiątką zdobytej odznaki będzie specjalny „Dyplomik” i znaczek.

Oddział PTTK przy Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy

22. Regionalna Odznaka Krajoznawcza „Szlakiem Parków Krajobrazowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego”

Oddział PTTK przy Klubie Inspektoratu Wsparcia SZ w Bydgoszczy w celu spopularyzowania walorów krajoznawczo-przyrodniczych, historycznych i turystycznych oraz zachęcenia turystów do obcowania z bogatą florą i fauną województwa kujawsko-pomorskiego, ustanowił w 2007 roku Regionalną Odznakę Krajoznawczą PTTK „Szlakiem Parków Krajobrazowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego”.

Odznaka jest dwustopniowa: zdobycie I stopnia zakłada zwiedzanie minimum 4 parków krajobrazowych w ciągu 2 lat, natomiast zdobycie II stopnia zakłada zwiedzanie wszystkich 8 parków krajobrazowych w dowolnym czasie. Odznakę zdobywa się wyłącznie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zwiedzając podczas wycieczek indywidualnych i zbiorowych parki krajobrazowe. Zaliczenie zwiedzenia danego parku krajobrazowego następuje w momencie obejrzenia i udokumentowania bytności w obiekcie wyszczególnionym w kanonie, a przypisanym do danego parku krajobrazowego. Zwiedzanie poszczególnych obiektów winno być udokumentowane w miarę możliwości pieczętą danego obiektu lub najbliższej instytucji.

Odznakę może zdobywać każdy turysta po ukończeniu 7 roku życia równolegle z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi pod warunkiem prowadzenia odrębnej dokumentacji.

Forma prowadzenia dokumentacji (kronika, książeczka) jest dowolna; nie dopuszcza się jednak przedstawiania jej w formie cyfrowej, na nośnikach komputerowych (CD, DVD, itp.), nośnik cyfrowy z fotografiami obiektów może stanowić jedynie uzupełnienie wymaganej dokumentacji.

W przypadku weryfikacji korespondencyjnej konieczne jest załączenie zaadresowanej koperty i znaczków zwrotnych wartości listu poleconego.

23. Odznaka Krajoznawcza „Bydgoszcz i okolice”

W celu popularyzacji walorów turystyczno-krajoznawczych miasta Bydgoszcz i jej okolic, poznawania zabytków, przyrody, ciekawych miejsc i obiektów gospodarczych, a także promowania Byd-

gospiczy pod wzgłdem osiągnięć i rozwoju gospodarczego oraz poznania dawnej i współczesnej historii miasta Oddział PTTK przy Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych przy współudziale Urzędu Miasta Bydgoszczy w 2008 roku ustanowił, a w 2015 roku uaktualnił Odznakę Krajoznawczą „Bydgoszcz i okolice”.

Odznaka posiada trzy stopnie – brązowy, srebrny i złoty, które należy uzyskiwać w kolejności: w terminie nieograniczonym.

Odznakę można zdobywać po ukończeniu 7 lat, po uprzednim wykonaniu we własnym zakresie kroniki-dzienniczka lub zakupie książeczki krajoznawczej.

Podstawą do zdobycia odznaki jest przedstawienie w biurze Oddziału PTTK kroniki-dzienniczka, w której należy posiadać uzyskane potwierdzenia (pieczętkę i datę) z pobytu w wymaganych obiektach i miejscowościach wraz z krótkim opisem (nazwa obiektu, data powstania, styl, itp.).

Kronikę – dzienniczek należy podzielić na trzy części (dla każdego stopnia osobna część).

Odznaka jest bezpłatna i można ją otrzymać w biurze Oddziału PTTK. Turysty spoza Bydgoszczy mogą przesłać kronikę – dzienniczek, załączając zaadresowaną kopertę ze znaczkiem pocztowym na przesyłkę zwrotną.

Odznaka objęta jest patronatem Prezydenta Bydgoszczy i jest współfinansowana przez miasto Bydgoszcz.

Oddział PTTK w Brodnicy

24. Krajoznawcza Odznaka Regionalna „Miłośnik Pojezierza Brodnickiego”

Odznaka „Miłośnik Pojezierza Brodnickiego” jest krajoznawczą odznaką regionalną ustanowioną i przyznawaną przez Oddział PTTK w Brodnicy w celu propagowania walorów krajoznawczych Pojezierza Brodnickiego, jego tradycji turystycznej i historycznej.

Odznakę może zdobywać każdy turysta, który ukończył 12 rok życia. Można ją zdobywać w ciągu 3 lat.

Warunkiem zdobycia odznaki „Miłośnik Pojezierza Brodnickiego” jest spełnienie trzech spośród pięciu poniższych warunków: a) piesze przejście trzech znakowanych szlaków turystycznych, znajdujących się na Pojezierzu Brodnickim. Przejście każdego szlaku winno być krótko opisane w książeczce OTP lub osobnym w tym celu założonym zeszycie oraz potwierdzone podpisem przewodnika, przodownika, instruktora krajoznawstwa lub organizatora turystyki albo kierownika grupy; b) przepłynięcie kajakiem przez przynajmniej 10 jezior Pojezierza Brodnickiego z potwierdzeniem spełnienia warunków w książeczce TOK; c) zwiedzenie miasta z przewodnikiem udokumentowane podpisem przewodnika lub potwierdzone w zeszycie odznaki; d) przedłożenie samodzielnej pracy dokumentacyjnej związanej tematycznie z terenem miasta i Pojezierza Brodnickiego np.: opis stanu zabytków miasta, wskazanie zagrożeń środowiska przyrodniczego, wspomnienia ze

swojego pobytu w mieście itp. Może też być zestaw fotografii lub zestaw przezroczy barwnych (minimum 3 sztuki); e) udział przynajmniej w dwóch imprezach turystycznych organizowanych na terenie Pojezierza Brodnickiego. Każdorazowy udział w imprezach powinien być potwierdzony pieczętą Oddziału i podpisem organizatora w kronice.

Zarząd Oddziału PTTK w Brodnicy ma prawo przyznawać odznakę honorową organizacjom instytucjom lub osobom szczególnie zasłużonym dla turystyki i krajoznawstwa w mieście i na Pojezierzu Brodnickim.

Przez poznanie do umiłowania Ojczyzny.

Notatki

Notatki

Notatki

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisch, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.